

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov.,
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne odira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov v vsaki v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazze Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker ne frankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo Piazze Caserma št. 2. Odprta reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinost je mč.

Vabilo na naročbo.

Ob začetku novega leta vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponovno svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni, in morda se nam bliža doba, ko bode narod slovenski krvavo potreboval neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnosajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto . gl. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.50

Uredništvo in upravnštvo.

Resen opomin rojakom našim.

II.

Neoporečna resnica, da tržaški mestni Slovenci na gospodarskem polju dosedaj niso vršili svoje dolžnosti, to je, da se pri nas narodni kapital — in uprav tu ga je razmeroma veliko — trati na neodpusten način, sili nas, da spregovorimo resno besedo do naših mestnih rojakov.

Najprvo se nam je dotekniti nedostatnosti v razmerji mej slovenskimi trgovci na jedni in mej konsumenti na drugi strani. Tu absolutno nedostaja mejsebojne podpore, tu ne opazimo nikjer one vzajemnosti, koja je pri nas veliko bolj potrebna, nego pri drugih narodih, uprav zato, ker smo — siromašen narod. Neoporečno tratenje narodnega kapitala je huda pogreška povsod, kjer je najdemo; a pri narodih, kakoršen smo mi Slovenci, kojim

so materialne sile toli šibke, je naravnost — zločinstvo. Škoda, nastajajoča nam po tej naši nezavednosti in malomarnosti gleda na vršenje svojih dolžnosti do skupnosti naroda, občuti na viden način celota, a jo občuti tudi posamičnik, ne da bi se tega morda prav zavedal. Slabo gospodarstvo na narodno-gospodarskem polju je pa — osebno ob periferijah — v tesni zvezi s političnim in narodnim uprašanjem. Kajti pomisliti nam je, da one ogromne svote, koje znesemo v letu dni v žepe ptujcev, ne ostanejo mrtev kapital — dasi bi značilo že to samo na sebi velikansko škodo —, ampak kapital ta ostane živ in izredno agilen — proti nam: mi sami kujemo orožje čudovito doslednostjo, s kojim nas potem popolnim vspehom pobija nasprotnik.

V Trstu živi ogromna množica naših ljudi, ki se redde delom svojih rok ali svojega uma.

Vsa ta množica potrebujejo vsakdanjega hrupa, a mimo tega morajo skrbeti za druge potrebe človeškega življenja; skratka: vsi ti ljudje konsumirajo v letu dni ogromne množine pridelkov in izdelkov in te si nabavljajo se trdo prisluženim novčičem. Pri komu? Žalostno ali resnično: pri ptujcu, neprijaznemu naši krvi. In res nas skušnje uče od dneva do dneva, da oni drugorodni trgovci, koje mi v neodpustljivi lehkomišelnosti svoji podpiramo s svojimi denarji, pridobljenimi silnimi napori naših rok ali našega uma, ne ostanejo indiferentni — da bi nas podpirali, to še misliti ni — gleda na naše narodno stremenje, ampak nasprotujejo nam v vsej oprti na materialne sile, koje smo jim preskrbeli mi sami. Ptujci pa se nam smejejo — in prav imajo, da se nam smejejo; obsipljejo nas z epitetom „ščavi“, a imajo v to razloga dovolj. Le sami smo krivi, da ne goje nikacega spoštovanja do nas. In zakaj kupujemo toli radi pri ptujcih, nimamo-li tu toliko naših trgovcev in obrtnikov, da bi naše ljudi mogli preskrbljati z vsem,

kar je za življenje potrebno; bi se-li ni mogli mi tako rekoč preživljati sami mej sabo?

Dá, mogli bi se in ker tega ne storimo, moramo priznati, da je to neodpustno tratenje narodnega kapitala.

Tako nespametno in samoubijalno nikakor ne smemo postopati tudi za naprej, ako smo res Slovenci, ako smo narodnjaki, želeči napredek naroda. Rekli smo že, da je blagostanje posamičnikov podlaga blagostanju skupnosti in narobe. In koliko koristi li prihajalo našim narodnim zavodom od dobička, kojega dajemo mi ptujcem, kajti naš trgovec, videč, da so mu naši ljudje zanesljiva zaslomba, ohrabil bi se, postal bi samostojnejši in samosvetnejši, ko bi trebalo zahtevati narodnih pravic ter odprl bi veliko rajše svoj možnjček, kadarkoli bi se do njega obrnili, da plača svoj narodni davek.

Slovenci tržaški! zadnji čas je, da se zaveste svojih dolžnosti nasproti skupnosti naroda ter se iznebite tistega neznanskega, a neosnovanega respektu pred izdelki ptujca! Zaupajte domačinu, dajte mu zaslužka in uverjeni smo, da vam tudi ta postreže tako dobro in točno, kakor vsak drugorodec. Vsaj smo Slovenci celó pri protivnikih naših na glasu kot bistroumni ljudje, ki se kaj lahko priučimo vsakemu poslu. Da pa naši ljudje navadno ne dosega vrhunec dovršenosti v stroki, koji so se posvetili, smo pa zopet mi sami krivi, ker jih ne podpiramo zadostno na poti do cilja in mož, sicer morda jako podjeten, obnemore mejpotoma valed nedostatkosti materialne podpore od strani svojih rojakov. Kupujte pri trgovcih-domačinah, kajti s tem koristite svojemu sorojaku, sami sebi in skupnosti naroda!

Ako prenehamo toli nespametno trati narodni kapital in ga jamemo zbirati v naših domačih rokah, uverimo se kmalu, da osebno mi tržaški Slovenci nismo toli „siromašen narod“, kakor si sami domišljamo v lehkomišelnosti svoji.

pinah, da bi njih lepše ne mogel ubrati nobeden umetnik!

Sicer pa Kras sam po sebi tudi ni brezzanimiv in puščoben, kakor bi si ga predstavljal kak topogled ničémurnik! Tu imate na ogled vsakovratnega skalovja v kaj premenljivih oblikah: zdaj nalik okamenelim snežnim kepam naokolo razmetano, zdaj zopet kot gorostasne razvaline navzkriž podrti; zdaj-le se razgrne pred vami ogoljena planota, za tri korake dalje stojite pa na robu grozovitega prepada. In to preperelo, razorano, stotero-oblično kamenje apnensko — o! koli zgovorno vam pripoveduje o tisočletnih viharjih, kateri so divjali nad golim njegovim okostjem! . . .

Kdor se hoče pa navžiti celótnega obzora po vsem prostranem Krasu, naj zleze, kakor jaz nekega dne lanskega leta, gori nad Témenico na jasni Trstelj, odkoder se mu razgrne čudovita pokrajinska panorama vsega našega Primorja.

Tu v ozadji, na severni strani stoji mogočni pogorski jez v dolgi potezi od iztoka tja gori do zapada: Na skrajnem konci sivovijoličasti Nanos, s temnim lesovjem na temenu obrasel; za njim dalje sem razgreba se kráni Čaven, potem Mrza-

Idimo korak dalje. Tu v Trstu nima samo ljudi, ki se preživljajo trdimi napori ter žive, kakor se navadno pravi, na krajaerji; ampak imamo tudi ljudi, ki so si ali že prihranili večje ali manje svote ali pa devajo še vedno na stran, kar jim preostaja od njih dohodkov. Kje je ta denar, kje se hrani?

Tudi v tem pogledu smo tržaški Slovenci neizmerno grešili: denarji ti leže po veliki večini v ptujih zavodih. Kolika škoda, kako tratenje narodnega kapitala! Škoda je zopet trojna. Dotični ulagatelji škodujejo v prvi vrsti sami sebi, kajti ti ptuji zavodi so preobloženi z denarji, kojega po velikem delu smo jim mi nanosili ter ne morejo in nočejo izplačevati od uložnega denarja primerno visokih obresti; škodujejo podjetnim našim trgovcem in obrtnikom, ker poslednjim nedostaje kredita, prepotrpnega v kupčij-skem življenji, kojega bi vedno imeli, da so vse te svote v naših rokah; in slednjič škodujejo skupnosti naroda — odnosno narodni stvari — ker podpirajo s svojim denarjem ptujca in zanemarjajo domačina.

Istino to sprevideli so že davno rojaki naši po družih pokrajinah — osebno po Koroškem in Štajerskem — ter jeli so osnovljati posojilnice in hranilnice, da osredotočijo naš denar v naših rokah. Vsepeh rodoljubnim njih namenom je upravičen: narod se bliža tam orjaškimi koraki gospodarski samostojnosti. Kar je bilo tam mogoče, je izvedljivo tudi pri nas, tem bolj, ker tu je vsakdanji promet veliko živahnejši in se tu dan na dan prevrže veliko več denarja, nego kjerkoli drugod po Slovenskem. Denarnega zavoda trebalo nam je tu kakor ribi vode in je bila kričeča nedostatkost, da smo tako dolgo pogrešali takega zavoda. Slednjič je prišlo spoznanje tudi pri nas, sicer pozno, ali prišlo je venderle: previdni, razumni in za obči blagor uneti možje osnovali so nam nedavno hranilnico in posojilnico, hoteč: 1.

vec z mračnim Trnovskim gozdom na vrhu, onostran Grgarske prevale dviga se Sveta Gora, preko Soče goli Sabotin, ob katerega sivev pobočju se vrste trsovita Brda tja doli v Furlansko ravan. Temu gorskemu jezu za hrptom štrli v sinje podnebje: gorostasni Triglav, čerikaste Bolške gore, piramidasti Krn, črna Kobaridska Baba, širokoslemni Stol, spredaj zelenkasti Matajur, temnosiva Mija in zobčasto Kaninsko pogorje, ob katerem se rasteza nepregledna kita Karnskih Alp tja doli v ravno Lombardijo. Od ondot plava pogled po višnjevosivkasti ravnini sem preko Beneških lagún na sinje jadransko morje, po katerem se odpira brezkončna perspektiva v nedozirne daljave. Na levo sem gori izmed morske planote vije se valovita poteza Istarskega poluotoka, preko uznesene Učke Gore do šilastega Snežnika, stoječega na meji treh pokrajin . . .

Pod Nanosom in Čavnom sem gori je udobljena vinorodna Vipavska dolina, po kateri so razvrščeni trije lični trgi: Šent-Vid, Vipava in Ajdovščina, različne vasi, cerkve in posamične hiše. Ob vznožji Mrzavčevem in pod Sveto Goro in pred Brdami prostira se kakor velik vrt okolica solčne Gorice, katere sivi grad se vzpenja

PODLISTEK.

Primorski obrazi.

II.

Obzor po Krasu.

Popotniku, pripeljavšemu se po železnici s severa na jug, predočuje naš Kras, rekel bi, najneprijaznejšo stran kamenitega svojega obličja. Saj pa je tudi železnična proga tód napeljana skozi najpustejše goličave. Človek bi mislil, da je dotičnim zemljemercem, kakor po nekod cestarjem zajec, tukaj pot kazala — burja; kajti ubrali so jo bili uprav za njo okrog po ogoljeni puščavi. Ni čudo torej, da popotnik, vozeč se v jadernem vlaku po tem „okamenelem morji“, odnese neprijeten utis o solnčnem našem Krasu.

Kdor pa je bil krenil kedaj z železniškega tiru nekoliko v stran ter stopil par korakov v sivega Krasa osrčje, prepričal se je pač, da tisti ni toli pust in jednoličen, kakor se kaže na prvi pogled mehkužnemu turistu v mimo švigajoči brzovlak. Kdor tega ne verjame, naj izstopi n. pr. na Sežanski postaji, s katere naj ide po cesti proti Tomaju in Dutovljam, in čudom se bode začudil marno obdelanim

njivam in bujnim vinogradom, po katerih so ondu nasajeni košati trsovi latniki med gostim sadnim drevjem. Presenečen se bode oziral okolo sebe, misleč, da je zašel kam v vrtovito okolico Goriško. In dočim se mu z juga razgrebajo ti umetno vzgajeni nasadi, pozdravlja ga s severne platí samoraslo gnelčje iznad skalovitega brda. Tód rase plemeniti Kraški teran, katerega čudodejna moč slovi daleč na okrog po širnem svetu — vino, sočno kot mleko in žarnordeče kot kri, železnato in krepčevalno ter toli ukusno in sladkogorjupo, da vam ga pristen Kraševcec ne zamenja niti za olimpski nektar . . .

Jednakih umetno nasajenih vrtov sredi kaméne puščave je tu na Krasu mnogo, in sicer okrog Komna in Škrbine, na Svetem in v Velikem Dolu, na Temenici in Kostanjevici itd., da ne govorim o raznih dolinah katere preprezajo plodoviti vinogradi. Često naleti vam tukaj popotnik toli nenadejano takšen nasad, da kar ostrmel obstoji: med smelo po konci štrlečimi pečinami, v zatišji prisojnega griča ali na dnu globoke udrtine — eto vam v šator sestavljenega latnika, v valovite vence spletenih brajd ali z ovočjem obsajenega vrteca, v toli dražestnih in slikovitih sku-

zasnovati trdno podlaga ónim našim krogom, ki potrebujejo kredita. 2. ponuditi priliko imovitim osobam, da hranijo in obrestujejo svoj denar v doračem zavodu.

Ako smorekli „imovitim osobam“, nismo hoteli reči, da mora biti vsakdo, ki hoče postati zadružnik pri naši hranilnici, bog-sigavdi kak bogataš. Ne, pravila hranil-nici in posojilnici so zasnovanatako, da so nje vrata odprta vsakemu Slovincu, kojega je volja, dejati krajar na stran za poznejše čase. Zadružni delež znaša nam-reč samo deset goldinarjev in more za-družnik svoj delež uplačati ali takoj, ali pa v mesečnih obrokih po 1 gld.

Mi vemo dobro, da mnogokatega odvrča od naše hranilnice — ne zaup-pljivost. Ta pa ni na svojem mestu in jn povsem neosnovana, kajti vsak zadruž-nik jamči se svojim premoženjem za to, da hranilnica izpolnjuje svoje zaveze in sicer jamči do dvakratnega zneska svojih deležev. To poročstvo traja pri vsacem še eno leto čez upravno leto, s katerim je nehal biti zadružnik.

S to določbo pravil postavljen je za-vod na solidno trdno podlago, tako, da mu smemo zaupati brezpogojno.

Ker nam bode še čisto govoriti o tem zavodu, zadošča naj to za danes; po-potrebno pa je še enkrat poudarjati, da národna in politična uprašanja se dan-danes rešujejo tudi na gospodarskem polji. Brez samostojnosti na gospodarskem polji si ne moremo misliti političke in národne samostojnosti.

Misel to razvija kaj lepo list „Süd-steierische Post“. Govoreča o groznem pri-tisku tamošnjega nemškutarstva na naše ljudstvo in o odporu, nastalem veled tega pritiska se snovanjem slovenskih posojil-nic, pravi list ta mej drugim: Nemci so se kaj oblastno bahali se svojim „nem-škim“ kapitalom, naloženem po raznih de-narnih zavodih. Ob sebi se razume, da so ti zavodi igrali važno vlogo v gospo-darsko-politiškem boju. A Slovenci so si stvar ogledali nekoliko od bližje ter se prepričali, da vsi ti bahači „z nem-škim“ kapitalom niso bili toliko ulaga-telji, ampak izposojevalci. Slo-venski vodje pa so si mislili: Čemu bi slovenski denar upravljali Nemci ter ga izkoristovali za strankarske namene? In osnovali so celo vrsto po-sojilnic, ki se razvijajo uprav divno. Zato pa gledajo štajerski Slovenci mirno dušo v bodočnost, zaupajoč v svojo pravično stvar in svoji gospodarski sili: videli bo-demo, kdo podleže pri tem!

Tako štajerski list. Mi pa pristavlja-mo: pojmo in storimo tudi mi takó!

v zrak iznad senčnega Pánovca. Od Brd navzdol, onostran Soče, razgrinja se ravna Furlanija tja okoli Kormina in Vidma ter od ondot doli do Palmenove in sem preko do Građeža, Ogleja in Tržiškega zaliva.

V tem velečanskem okviru je obje-t naš kameniti Kras. Z višine tam gori na Tratlju videti je podoben bronasti ploskvo-rezbi s plastiški izklesano ornamentiko, izmed katere se leskačejo nalik dragoce-nim kamenčkom mnogobrojna po njem razvrščena selišča, katerih vam tukaj ne navedem imenoma.

Jednolično in pusto se nam dozdeva na prvi pogled sivoskalnato površje Kra-ško; toda pozorni njega motrilec najde po njem svojemu vidu mnogo velezanimive paše. Dasi je slično okamenelemu morju, zlasti odkar so mu samoljubni Benečani uplenili zeleneči gozdni plašč, ipak se usahlo in preperelo obliče primorskega Krasa začenja polagoma zopet oživljati in v nekaterih petdesetletjih izprehajali se bodejo brižni naši Kraševci iznova po senčnatih gozdih, katerih umetno negovani nasadi se po nekaterih krajih razvijajo kaj lepo.

In slikarski gledajočemu očesu —

Rešne so besede, ki smo jih izprego-vorili v tem članku do naših rojakov — nadejamo se, da niso padle na kamenita tla.

Govor

poslanca dr. Gregorca v 90. seji državnega zbora dne 16. decembra 1891.

(Dalje.)

Plemeniti grof Wurmbrand je deželni glavar na Štajerskem, torej v deželi, v ka-teri biva glasom zadnje ljudske štetve nad 400.000 Slovencev. To ga ni motilo, ob-ratno, morda celo vspodbudilo, da nas je v tej zbornici imenoval nevarne sanjače in fantaste — in zakaj? Zato, ker smo slo-venski in hrvatski poslanci imeli dne 2. oktobra 1890. v Ljubljani shod in ukrenili potegovati se za slovensko-hrvatsko upravno skupino, kar je po sodbi gospoda grofa državi nevarno podjetje, celo v tem slučaju, ako Slovenci in Hrvati o tem le sanjajo. No, jaz sem bil sam pri tem shodu in iz-reči moram, da je izmej vseh treh nave-denih točk le jedna resnična, ta namreč, da se je shod vršil. Neresnično pa je, da se je tedaj sklenilo, potezati se za slovan-sko upravno skupino, neresnično pa je tudi, da bi bila taka slovenska upravna skupina državi nevarna. Sicer bi bil pa želel, da je plemeniti grof izprašal politično svojo vest in premišljal o uzrokih, kako to, da je Slovincem na Štajerskem in na Ko-roškem že neznosno sedanje stanje, da se jim vidi kot rešilno sredstvo le še admi-nistrativna ločitev; videl bi bil, da sadene glavna krivda baš njega in njegovega to-variša na Koroškem in njiju nemško libe-ralne somišljenike, oziroma njiju ošabno majorizovanje in oviranje in trdni sklep, uničiti slovensko manjšino. Seveda on trdi, da nečejo germanizovati, ali oni to delajo in dokazi so uničujoči. Mi Slovenci bili bi prvi voljni, priznati hvaležno, ako bi nas ne namerjali germanizovati.

V dokaz tega ozrl se bodem le na kratko na razdelitev kulturnih sredstev. Po zadnji ljudski štetvi je na Štajerskem in Koroškem 1.040.000 prebivalcev z nem-škim in 500.399 prebivalcev s slovenskim občevalnim jezikom, teh dežel torej dve tretjini sta nemški, jedna tretjina pa slo-venska. V zmislu distributivne pravičnosti bilo bi torej kulturna in izobraževalna sred-stva razdeliti po ključu 2: 1. — V istini pa ni tako, nerazmerje je uprav sramotno.

V obeh deželah je jedna univerza, jedna tehnična visoka šola, 15 srednjih šol, 7 meščanskih šol, 2 moški učiteljski pri-pravnici in jedna ženska, dve kmetijski šoli, jedna vinarska šola in na stotine ljudskih šol. In kaj imado tega Slovenci?

koliko očarljive slikovitosti ponuja se baš tukaj na skalovitem Krasu! Kadar se pri-smehlja sonce izza Nanosa, zažaré belo-apnene pečine po vsem njegovem okrožji izmed sinjega soparja jutranjega; o polu-danskega solnca sijaju pa njih oblije zlati blišč, kateri v večernem somraku zopet vtone v temnovijoličaste sence. In stoprav, ko priplava blede mesec nad kameno va-lovje kraških goličav ter nje preprede s srebrosojnim pajčolanom mile svoje svetlobe — takrat se poloti občutljivega človeka slastno blaženstvo iz davno minole dobe pesniške romantike. Kadar pa vrhu Nanosa zavihra žareča „zastava“ in zatuli burje hrumeča vihra po vzduhu, da káme-nje pleše in se stoletni grádni šibé, iz-premeni se na hip ves nemi Kras v tako-zvano herójiško pokrajino, na kateri vas prešine jeklena podjetnost in junaški pogum.

In konečno: kdor lje pohodil tajno-stna skrovišča raznovrstnih podzemelj-skih jam in si ogledal ondu čudesa stotisočletnih kápnikov, temu naš Kras ni zgolj breztolačna puščava, temveč večna delalnica stvarnikove vsemogočnosti, ka-terej se hodijo čuditi obiskovalci iz vseh predelov sveta. **Prostoslav Kretanov.**

Skoraj nič! Zakaj vsi ti mnogobrojni in dragi izobraževalni zavodi so skoro iz-ključno nemški. Slovenci imamo samo tri slovenske paralelke, v nekaterih srednjih šolah je slovenščina obligaten učni pred-met, na Štajerskem imamo nekoliko ljud-skih šol, katere smo potem rekurzor na naučno ministerstvo otéli germanizujočemu utrakvizmu; Koroški Slovenci, katerih je nad 100.000, pa imado, kakor se je pred kratkim konstatovalo, samo jedno slovensko ljudsko šolo. Še potovalnega učitelja slo-venskega nam ne dádo in ekselencia gos-pod poljedelski minister je že naprošen, da ga pošlje s Kranjskega na Koroško.

Najhuje pa je to, da so vsi ti mnogi in dragi izobraževalni zavodi izključno upravljani od naših političnih nasprotnikov. Mi Slovani nimamo niti v deželnem od-boru niti v deželnem šolskem svetu za Štajersko in za Koroško svojega zastop-nika; nijeden naših ne sedi ondu.

Gospóda moja! Tako ravna jo nemški oblastniki s pol milijonom Slovencev na Štajerskem in na Koroškem. Duševno naj bi propali, bremena pa moramo tiste no-siti, da bi toliko hitreje poginili. Zdaj pa pride še plemeniti grof Wurmbrand, vije roke in se šudi, da se nam štajerskim in koroškim Slovincem vidi sedanjí položaj neznosen.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežela.

Državni zbor. Dne 12. t. m. zapričela je poslanska zbornica obravna-vanja o novih trgovinskih pogodbah. Go-vorov o tej seji omenjali smo na kratko že v poslednji številki. Posl. Klaič je posebno poudarjal, da določba zaključnega zapisnika k trgovinski pogodbi z Italijo nasprotuje tendencijam vlade same, iz-raženim v nje poročilu, kajti skok od 20 gl. uvozne carine na 3 gld. 20 bil bi velikansk. In ta skok bode morala vlada izvršiti, ako Italija to hoče. Posl. Kramar je govo-ril proti pogodbi osobito iz političnih raz-logov, trdeč, da bi si moral národ češki iztrgati iz glave in srca svojo lastno zgo-dovino in zgodovino Avstrije, ako bi se hotel navduševati za trojno zvezo. Uprav carinarska politika dala je Prusiji moč, da nas je zapela v homatije leta 1866. — Nemec Peez govoril je za pogodbe, poslanec Bonda pa proti. Ako se zniža uvozna carina za italijanska vina, uničena je produkcija vina po Dalmaciji. To je uprašanje obstoja Dalmacije. — Slovenski poslanec Šuklje je govoril za pogodbe, nadeja se, da se Italija ne posluži pravice, pripoznane je v zaključnem zapisniku, in sicer iz ozirov na Francosko. Tudi trtna uš širi se po Italiji in to manjša nevarnost, da bi italijanska vina preplavila pokrajine naše. Slednjič je izjavil, da so slovenski po-slanci za trgovinske gogodbe le iz gospo-darskih razlogov, ne pa iz političkih ter da se strinjajo se sedanje vnjanjo politiko. V seji dne 13. jan. izjavil se je Tirolec Dipauli za pogodbo z Nemčijo, a proti pogodbi z Italijo. Da ni ta pogodba došla v spremstvu glasbe trojne zveze, težko da bi se našla zanjo večina. To nikakor ni v interesu države, ako se stori cele dežele nearečne in nezadovoljne. Vsi vinorejci Avstro-Ogerske so vznemirjeni, le vlada noče videti nevarnosti. Avstrijske vinoreje ne poznajo ni v trgovinskem ni v polje-delskem ministerstvu, pač pa pri finančnem. Govornik je zaključil: Naj kocka pade tako ali tako, to pa je gotovo, da se nikdo, ni vlada, ni parlament, ne bode mogel iz-govarjati pred sodnim stolom zgodovine, da mu niso bile znane posledice temu koraku. Poslanec Gasser je rekel, da bode glasoval za pogodbe, izvzemši ono z Italijo. Posl. Adamek je govoril proti, poslanci Gompertz, grof Terlagó in grof Coronini za pogodbe. Dne 14. t. m. govoril je slovenski poslanec Robič

proti pogodbi z Italijo. Poslanec Staltz potezal se je za trgovinske pogodbe, ob-žalovaje nedostatno železniško zvezo Trsta z drugimi deželami, zahtevajoč pomnoženja avstrijske trgovske mornarice ter osnovo banke za paroplovbo in tesianje ladij. Tudi gosp. ministru za poljedelstvo ne ugaja posebno klauzula o vinski carini v pogodbi z Italijo, a ne vidi se mu tako nevarna. Ako bi hotela Italija znižati carino na vino, morala bi ta storiti za vse dežele, izvzemši Francosko. Minister se nadeja, da bodo za vse pogodbe glasovali tudi tisti poslanci, ki so ugovarjali klauzuli o vinski carini. Antisemit Gessmann izjavil se je proti pogodbam. Konečno je poslanec Vassatý trdil, da bode po teh pogod-bah nemška industrija dušila avstrijsko. Posl. ta je napal grofa Taaffe-a radi imenovanja grofa Kuemburga mini-strom povpraševaje, v kateri klub vstopi minister Pražak. Govornik je napadal tudi Nemčijo in trojno zvezo.

V seji dne 15. t. so govorili za po-godbe: Kozlovski, Furnier, Rosenstock in Bareuther; proti: princ Lichtenstein, Bulat, Malfatti in Krumbholz. Bulat je izrekel bojazen, da bode morala Dal-macija opustiti vinorejo ter da postane boln ud države.

DOPISI.

Iz Komna, 11. januarja. 1892. — V 3 šte. „Edinosti“ je čitati dopis iz Komna. Dopisnika brigajo stranišča tukajšnje šole. Na vse njegovo očitjanje naj bode tukaj omenjeno, da je slavni c. kr. okrajni šol-ski svet res dal zidati za našo šolo nova stranišča. Da se pa ta sedaj ne rabijo, ni v Komnu nikdo kriv, kajti nedavno se je vršila kolavdacija te stavbe po višjem in-ženirju vis. c. kr. namestništva v Trstu. Tu in tam so se našle pomanjkljivosti, koje se morajo odstraniti. Do sedaj se niso te pomanjkljivosti še odstranile, pa tudi ni še došel ukaz, da se smejo strani-šča, odmerjena za šolsko mladino, rabiti. Dokler se pa to ne zgodi, ni mogoče, da se dopisnikova — želja vresniči. — Iz vsega je tedaj razvidno, da je dopisnik po krivem prijel šols. voditelja in tukajšnji krajni šolski svet, kajti vsakemu lajku mora biti znano, da po kolavdaciji je treba čakati — ukaza: da ali ne.

Gledé tega, da šolski otroci morajo hoditi okoli cerkve, moram omeniti, da je to pretirano, kajti otroci hodijo na primeren prostor za cerkveni stolp; pač pa hodijo stariši raznih otrok, k božji službi prišedši, okoli cerkve, šols. vrta in okoli šolskega poslopja ter onesnažujejo in skrunijo, ker ni nikjer javnih občinskih stranišč.

Da se temu v okom pride, trebalo bode zidati nekaj občinskih stranišč, kakor jih imajo že sedaj skoraj vse večje vasi. Ta stranišča naj bi bila blizu cerkve, c. kr. uradov itd., kajti ljudje, prihajajoči k božji službi, na semnje, novačanje, v c. kr. urade, na cerkvene shode itd., morajo imeti stranišča, ker v nasprot-nem slučaju bi vse kote okoli cerkve, šole, uradov itd. pora-bljali za svoje telesne potrebe, kakor do sedaj. Ako se to ne zgodi, bode vsejedno povsod vse umazano — akoravno bode šols. mladina rabila šolska stranišča. Da je to resnica, imam zadosti izkušnje izza šolskih počitnic, ker je bilo vsejedno na znanih krajih onesnaženo, ako-pram ni bilo šole; potem pa pride vse na rovaš uboge šols. mladine, ozir. na šols. voditelja. V tej zadevi naj tedaj blagovoli dopisnik uplivati, da se to zgodi.

Kar zadeva sramožljivosti otrok, pa zagotavljam, da vsaka učiteljska moč skrbi, da spusti otroke po klopih na prosto; tedaj dečke posebe in deklice posebe in to pod nadzorstvom. — Do sedaj — v 11 letih — se pa še nikdar ni nič nesramnega pripetilo.

Da se otroci prehlade, ni res, kajti več njih se še sedaj po zimi drže Kneipovega navodila ter bosi hodijo, pa vendar niso prehlajeni.

Sploh kmečki otroci itak doma niso vajeni drugam, nego na gnoj; zato tudi na prostem najbolj brez skrbi — opravijo svoje telesne potrebe.

Tolike v pojasnilo. — Ko se odpro — četudi ne „slovesno“ — nova šolska stranišča, videli bomo, ali bode snaga krog cerkve itd. na boljem.

Dvomim, ako se ne bodo zidala občinska javna stranišča ter ako se ne bode javno — uradno po županstvu razglasilo, da je pod kaznijo prepovedano skruniti na javnih krajih. Vederemo!

Različne vesti.

Umrl je umirovljeni okrajni komisar vitez pl. A l p i.

Debata o trgovinskih pogodbah utegne se zaključiti že v ponedeljek in bode tega dne glasovanje. Od danes naprej ni treba več odpošiljati peticij v tej zadevi, ker bi došle prepozno.

Neuramnost. Predvčerajšnji „Il Piccolo“ je napal generalnega vikarja škofije tržaško-koperske, predastitega dra. Šusta — ali prav za prav šale je zbijal s častitljivim starškom na tako podol način, da se mora študiti vsakemu poštemu človeku. Res: kaj tacega se more pripetiti le pri sprujenem italijanskem častnikarstvu. Tembolj moramo obžalovati, da mnogo Slovencev radi čitajo in podpirajo take baže list. Nekateri ljudje imajo res pokvarjen ukus!

Konfiskacije. 1. št. „Slovenskega Sveta“ zaplenilo je sl. državno pravdnštvo radi članka „Slovenska bogoslužba v Istri“. Uredništvo je priredilo drugo izdanje, a bilo je zopet zaplenjeno radi nekega družnega članka, ob kojega se cenzura ni spodbikala v prvem izdanju. — Tudi list „Il Diritto Croato“ bil je zaplenjen dne 13 t. m. radi treh člankov.

„Slovensko pevsko društvo“ v Trstu ima jutri zvečer svoj koncert v redutni dvorani gledališča „Rossetti“. Začetek je ob 8. uri. Slavno občinstvo opozarjamo, da se sedeži in vstopnice dobivajo v kavarnah „Commercio“ in „Tedesco“, v slovenski Čitalnici (Via St. Francesco št. 2); pri gg. A. Žitku, Corsia Stadion 1; A. Kalanu, Via Caserma 6 in Martin Keržetu, Piazza St. Giovanni 1, in slednjič v „Del. podp. društvu“ — a dobivajo se na teh mestih do jutri o poludne. Potem pa zvečer pri blagajni. Program je prezanimiv in smo uverjeni, da se tržaški Slovenci mnogobrojno udeležijo te veselice.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu. Ustopnina Božičnice v „Slavjanski Čitalnici“ gld. 31.40, ga. Mankoč izročila za prodano knjigo gld. 15.10, rodbine Mankoč domača pušica gld. 26.40. Slava rodbini Mankočevih!

Popravek: V zadnji številki izkazana svota, nabrana v pušici „Del. podp. društva“ 6 gld. naj se čita gld. 6.70.

Izkaz darov „Božičnice“ otroškega vrta v Rojanu. (Konec.) Ferluga Josip (Škandela) 1 gl., Žnidarski Josip 30 kr., Taccani Angelj 50 kr., I. M. Pertot 10 kr., g. Anton Bone sukna za eno obleko, L. O. 1 gl., Pertot N. N. 40 kr., N. N. 50 kr., g. Truden nekaj sadja, g. Klemenc 8 parov nogovic, 4 zanožnice in 3 kapije za dečke, g. Šuka Anton 30 kr., N. N. 50 kr., Ant. Markuza 50 kr., Pertot Antonija 50 kr., N. N. 1 gl., b. št. 76 v Barkovljah 1 gl., g. Bremio Anton 1 gl., Fran Ferfolja 50 kr., g. Brandolin 50 kr., g. Pertot Josip 50 kr. „Vesela družba“, v krčmi kons. društva v Rojanu nabrala 3 gl., Katalan Ivan 40 kr., g. Macher prof. Ivan 2 gl., č. g. župnik P. Thaler 1 gl., g. Kramer Ivan 2 gl., „Neznan“ 1 gl. — Vsem č. gg. darovalkam in darovalcem izreka se tem potem v imenu od-

bora podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti srčna zahvala.

Veselica pevskega društva „Danica“ na Kontovelju obnesla se je v vsakem obziru povoljno. Tudi udeležitev bila je v zlic skrajno neugodnemu vremenu še precej obilna. Vse pevske točke pel je zbor v občo zadovoljnost. Posebno sta ugajala občinstvu zbora: „Dekletu, od Nedveda in „Spoved“ od Kocjančiča, ki sta se morala vsled burnega odobravanja ponoviti. Deklamovalka pokazala je v jako težki pesmi Gregorčevi: „Jeftejeva prisega“ izvanreden talent, ter žela obilo pohvale. — Vesela igra „Bob iz Kranja“ zbuja je mnogo smeha ter občinstvo zelo katkočala. Posebno pohvalno je omeniti „pottinje“ (Danev), ki je svojo ulogo zares mojsterski prednašala. Ne vemo, bi li občudovali prosto naravno kretanje ali pravilno in preserno prednašanje. Splošna sodba je bila, da bi delala vsakemu odru čast. — Med točkami programa svirala je neka godba iz Trata, ki je kaj neusmiljeno trpinčila ušesa pričajočih. Naj bode vsak pred njo svarjen! Po besedi začel se je v dvorani ples, ki trajal do ranega jutra, v bližnjih prostorih pa se je razvila pri rujem vinu živahna zabava, katero niti to ustavilo, da je kar nenadoma poskočila cena vinu. — Čestitamo društvu „Danici“ na lepem uspehu želeč, da nam kmalu zopet napravi tako lepo zabavo!

Društvo „Vesela“ v Škedenju priredi dne 31. t. m. veselico, pri koji sodeluje slavni tamburaški zbor „Trž. Sokola.“ Program priobčimo pozneje.

Čitalnica v Dekani priredi veselico dne 24. t. m. Program priobčimo prihodnjič.

Slovenski delavci! S prihodnjem torkom prične upisovanje v večerno šolo, katera se odpre na slovenski šoli pri sv. Jakobu v korist slovenskim delavcem. Pouk prične se po 7 uri na večer.

Vodstvo
slov. šole pri sv. Jakobu.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Opomin Kraševcem.

Zapisal: Fran Buno.

(Konac.)

Na noge tedaj gg. župani in veljaki našega ljudstva, spodbujajte z lepimi izgledi in poučujte naše kmetovalce k napravi novih vinogradov! Vsako leto naj vsak naredi kolikor le zamore in v kratkih letih imel bode vsak občanar svoj novo ustanovljeni vinograd; kajti: kamen na kameni palača, zrno za zrnem pogača! —

Letošnji adventni čas je bil kaj ugoden za kopanje novih vinogradov in tu in tam začeli so kmetovalci za trte kopati. A v prvi vrsti bi morali naši veljaki, župan in bolj premožni ljudje se resno poprijeti kopanja in tako ljudem pokazati, kako se ima s trto ravnati. Ko bi prosto ljudstvo videlo, kako ta in drugi obdeluje vinograd in sadi trte, potem bi se prosto ljudstvo hitro poprijelo zasajanja novih vinogradov in v malo letih bi dobil naš kraški svet ves drug, nov obraz. — Naše ljudstvo, katero je radi slabih letin in trtne bolezni popolnoma zadolženo, bi si opomoglo in začelo dolgove plačevati.

Izginilo bi polagoma ubožstvo in siromaštvo iz naših krajev! — Izginile bi tožbe in pravde, kajti ubožstvo in siromaštvo je glavni vzrok tatvini, goljufijam, mnogim preprirom, pravdam in raznoterim grešnim zvižacem, s katerimi so dandanes sodišča preobložena in napolnjena, tako, da so sodniki v svojem poslu pravi mučeniki! —

A ne misli dragi čitatelj, ko čitaš ta moj skromni dopis, da je to, kar sem danes pisal, spet bedarija ali prazno besečenje! Nikakor ne! — Gorje tebi, če kaj tacega misliš ali celo kaj tacega razširjaš med naše ubogo zbegano ljudstvo, katero si ne ve in ne zna pomagati. Težak odgovor te pričakuje pred Bogom in tudi

že pred poštenim svetom, ker krščanska naloga je, pomagati si eden drugemu z dobrim svetom, v blagor našemu bližnjemu in domovini. Povod temu dopisu je edino to, ker mi je domoljubje sveta reč, in tužno mi je pri srcu, opazujočemu propadanje naše trtoreje in vsled tega vedno hitreje naraščajoče siromaštvo našega ljudstva. Vodi, da ravno to mi ne da mirovati, timveč spodbujati hočem, dokler mi srce bije, naše ljudstvo k pravemu napredku v kmetijstvu in tako, — k blagostanju. — Naše ljudstvo je kmeteko ljudstvo. Glavni pridelek pri nas je bil že od nekdaj sem tako imenovani sloveči „Kraški teran“ in če se naše ljudstvo poprime resno in prevdarjeno trtoreje na Krasu, zagotovljeno mu je blagostanje za bodočnost, kakor nam svedoči poskušnje gosp. Streklja, g. Forčiča in več drugih. —

Opomniti mi je tudi, da kdor koli želi dobrega sveta glede osnove novega vinograda in zasajanja mladik ali trt, naj se le obrne do gg. Streklja in Forčiča, katera sta vedno pripravljena vsakega poučiti o tem, kje in kako naj se ustanovi novi vinograd in kje da zamore vsakdo dobiti sadike. Pravega poduka o tem ni nikoli preveč. —

Le pridno na delo tedaj, predragi rojaki! — Ne odlagajte namenjeno delo, temveč skrbite za vašo korist. Varujte se, da ne poreko vaši potomci kedaj o vas: da ste imeli priliko videti in slišati, a da ste ostali slepi in gluhi ter da jim niste na svetu ostavili družega, nego rodovitno, a zapuščeno zemljo, kjer drugega ne raste, nego trnje in osat. — A pri delu spominjate se vedno na zlati izrek, ki se glasi: Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo! —



Bratje Sokoli!

S prihodnjim tednom prične se redne vaje in se bodo vršile ob ponedeljkih, sredi in petkih od 8. do 10. ure zvečer. Podpisani odbor pozivlja brateltelovadce da prihajajo k vjam točno, kajti javna telovadba priredi se v kratkem in je treba da se dobro pripravimo.

Na zdar! ODBOR.

Tržno poročilo.

Cene se razumo, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

		Cena od for. to for.	
Kava Moca	100 K.	128.—	130.—
Rio biser jako fina	„	—	—
Java	„	—	—
Santos fina	„	93.—	94.—
„ srednja	„	86.—	88.—
Guatemala	„	111.—	113.—
Portorico	„	132.—	134.—
San Jago de Cuba	„	—	—
Ceylon plant. fina	„	128.—	132.—
Java Malang. zelena	„	114.—	115.—
Campinas	„	—	—
Rio oprana	„	114.—	118.—
„ fina	„	94.—	96.—
„ srednja	„	86.—	89.—
Cassia ligna v zabojih	„	27.—	—
Macisov cvet	„	380.—	390.—
Inger Bengal	„	—	—
Papar Singapore	„	44.—	45.—
Penang	„	35.—	36.—
Batavia	„	38.—	39.—
Piment Jamaika	„	31.—	—
Petroleji ruski v sodih	100 K.	5.75	—
„ v zabojih	„	7.50	—
Ulje bomožno amerik.	„	31.—	34.—
Leeco jedilno j. f. gar.	„	41.—	42.—
dalmat. s certifikat.	„	41.—	42.—
namizno M. S. A. j. f. gar.	„	50.—	52.—
Aix Vierge	„	56.—	57.—
„ fino	„	52.—	54.—
Ročič pulješki	„	10.50	—
„ dalmat. s cert.	„	—	—
Smokve pulješke v sodih	„	—	—
„ v venci	„	14.50	15.—
Limonj Mexina	zaboj	3.—	4.—
Pomerance Puljeske	„	3.50	4.—
Mandijl Bari I. a.	100 K.	75.—	76.—
„ dalm. I. a. s. cert.	„	80.—	82.—
Pignelli	„	—	—
Bliz italij. najfiniji	„	22.—	—
„ srednji	„	21.—	—
Rangoon extra	„	16.—	—
„ I. a. carinom	„	14.—	14.25
„ II. a.	„	12.—	12.50

Slovenka!

popolnoma zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, v govoru tudi francoskega, ki je teoretično popolnoma izveščana v poštnih in brzojavnih poslih, želi brezplačno vstopiti pri kaki pošti, združeni z brzojavnim uradom. Ponudbe je pošiljati pod naslovom: R. G. poste restante Pulj.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghenga in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskarice. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Ivan Prelog, priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2, (uhod na trgu staro mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“

Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tehtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najelegantnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Cl.

Gostilna „Alla Croce di Malta“

Via Valdirivo št. 19 (polec Piazza della Zonta) priporoča se najtopleje tržaškim Slovincem in na deželi. Toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Za obilen obisk prosi gostilničar Ivan Sirca. Cl.

Gostilna Antona Mauriča

Via Chiozza št. 25. blizu gledališča „Politeama“ je v predpustni dobi odprta ob veselicah do pozno v noč. Priporoča se slavnemu občinstvu za obilen obisk. Izvrstno vino, posebno dobra kuhinja. 10-3

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevca, pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Romanina št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko spadajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 60-2

Anton Vrabec, trgovina z steklenino, lončenino in lesenino itd. v ulici Via Canale (prva prodajalnica poleg „Ponte rosso“) se priporoča tržaškim in vnanjim Slovincem. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski

mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, itd. Cl.

Mlekarna Frana Gržine

iz St. Petra na Notranjem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprešno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Gostilna „Al Gallo d'oro“ v ulici Ghenga toči izvrstna istrska in furlanska vina ter ima prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na debelo v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer furlansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Razpošilja tudi istrsko vino na zunan in sicer loko stacion Trst po 23 gld. hektoliter; ne da bi imel naročevalec kako druge stroške. Vnanjim gostilničarjem se priporoča za naročila Covacich. 5-1

Razglas.

Na Rakeku dovoljeni so 4 letni sejmi za vsakovrstno živino in kramarsko blago, namreč: na 30. januarja, 2. aprila, 30. junija, in 16. septembra vsako leto. — Prvi bode se vršil že 30. januarja t. l. 2—1 Podžupanstvo na Rakeku.

Osobe, ki prihajajo mnogo s ljudstvom v detiko, morejo si brez truda zagotoviti

lep zaslužek

ki se spreminja v stalen letni dohodek in se more uživati do smrti. Kapitala zato ni treba, pač pa mora dotičnik znati razložno slovensko pisati. — Običinski tajniki, gostilničarji, trgovci, cestarji, daccarji, občinski slugi in dimnikarji imajo posebno priliko okoristiti se s tem zaslužkom. Pisma pošiljajo naj se pod šifro „I. Z. 31“ pošte restant v Ljubljano 1—5

Išče se ženska,

izurjena v prodaji tobaka in drugih v ono stroko spadajočih predmetov. Zahteva se znanje dežel-nih jeziko v to je vsaj slovenskega in laškega.

Pogoji so zelo ugodni. Natančneje pove iz prijaznosti uredništva tega lista.

Nove, moderne orglje za cerkvo se prodaja

v Trstu, via Cereria št. 2.

Dijurnist

popolnoma vošč nemškemu in slovenskemu jeziku v govoru in pismu ter ima izurjeno lahko čitljivo pisavo, vsprejme se takoj v neki Graški pisarni. Nadaljnji pogoji so: Razumen ročen delavec, no-omadeževano življenje, prost vojašine in brez dolgov, neoženjen, popolnoma zdrav. V slučaju, da je dotičnik posebno poraben in da se uzorno vede, more se nadejati stalnega nameščenja s pravico do penzije. Prošnje v nemškem in slo-venkem jeziku se spričevali vred je doposlati: „O. J. L. 1871“, Graz, postlagernd. 1—4

Albert Reimer

urar, „Via Caserma“ št. 12., I. nadstr.

ja uže na glasu kot jako vesten in soliden popravljaec ur vseh vrst. Zato se pri-poroča po vsej pravici sl. občinstvu. 5—4

Agenti

z dobrimi spričevali vsprejemajo se proti visoki proviziji pri Emilu Goldschmiedu, k. k. priv. Patent-Jalousien-Holzrouleaux- und Kunstgewebe-fabrik, Prag-Weinberge, Kronengasse 1. Največji zavod v Avstriji 1—2

Pohištvo

za spalne sobe, jedilne sobe in kuhinje prodaja po ugodnih cenah mizar

IVAN MASUTTI,
Via Giulia 12. 3—25

Kar se dobiva strojev

za kmetijstvo in obrtnijstvo, za pohištvo in za drugo rabo, najde se v zalogi trdke

Zivic in družb. v Trstu

—64 ulica Zonta 5

vse garantirano in ceneje.

Za zdaj priporoča posebno svoje vinske stiskalnice, mline, sesalke itd. Izdeluje vodovode, mline in druge tvornice na par in na vodo.

Priporoča se omenjena trdka vsem rojakom za obilne naročbe.

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 15—52

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norveškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtra-nova voda in glavice (Kapsule), lažje so, proživajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizkej ceni. Da se ogne ponarejanju na enej plati vdobljeno ime izdelovatelja Prendinija in na drugi besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatlicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah, ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar. Dobiva se v odlikovani lekarni PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg Škatlja velja 30 novč. 2—

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

V TRSTU — via Molin piccolo št. 1, I. nad. — V TRSTU

„Tržaška posojilnica in hranilca“ sprejema ude, daje po-sojila in obrestuje hranilne vloge.

Vsak ud (zadružnik) mora plačati en gold. ustoppine in vsaj 1 zadružni delež za 10 gold., ali če hoče imeti polno volilno pra-vico, vsaj 3 zadružne deleže po 10 gold.

Posojila se dajejo udom na osobni kredit proti poroštvu ali na zastave (intabulacije, vrednostne listine, dragocene stvari)

Hranilne vloge se obrestujejo po 3½% (višje kakor pri drugih zavodih v Trstu).

URADNE URE SO:

ob nedeljah od 10—11 dop. in ob sredah od 3—4 popol. Natančneje poizvedbe vsak dan od 3—4 popoldne.

Veliko zalogo

môke in otrob na veliko

priporoča trdka

IVAN H. POHLY V TRSTU

Via Coroneo št. 9.

7—11

5 do 10 gold.

gotovega zaslužka na dan brez kapitala in rizika ponuja neka banka vsakateremu po vseh in tudi najmanjših krajih po razprodaji postavno dovoljenih srečk pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Punudbe se pošiljajo z naslovom: „Lose“, I. Dan-nerberg, Wien, Stadt, Kumpfgasse 7. 1—10



Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: kon-cesijonovani zastop 50—2

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17

ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Naznanjam,

da sem prevzel od gospoda Petra Pod-gornika trgovino z žebli in vsako-vrstno železnino, ter da bodem nada-ljeval to kupčijo na drobno in na debelo. Priporočam se najtopleje vsem dose-danjim odjemalcem, posebno pa trgovcem, obetajoč točno postrežbo in ugodne cene. V Sežani, dne 12. januarja 1892.

Ivan Goljevšček,
trgovec v Sežani.

3—1

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravega vina, kojega ni moči razločiti od pravega narav-nega, priporočam to že skušano specialiteto. Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov vina) 5 gld. 50 kr. Receipt priloži se gratis. Jamčim najbolji vseh in zdrav izdelok.

Spirita prihrani,

kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenco za oja-čevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijačem prijeten, rezen okus in se dobiva le pri meni.

Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600—1000 litrov) vatevši pouk o uporabljanju.

Razum teh specialitet ponujam vsakovrstne esence za izdelovanje rumu, konjaka, šnih likërov itd. najbolj in nenadkriljivo kakovosti. Receipt prilagajo se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,

Essenzen-Specialitäten-Fabrik

20—20 in PRAG. 12—50

Iščejo se solidni zastopniki.

Velika praška loterija

Zadnji mesec

Glavni dobitek

100.000 GOLDINARJEV

Srečke po 1 gold.

Priporočata Mandel i dr. in Levi i dr. v Trstu.

—3

1—

J. PSERHOFERJA

lekarna v Beču, Singerstrasse broj 15.

zum goldenen Reichsapfel.

Kričistilne kroglice, nekdanj imenovane univerzalne kroglice, zaslužijo ta po-slednji naslov po vsej pravici kajti je v resnici mnogo boleznih, pri kojih se te kroglice pokazale svoj učinek. Desetletja že so te kroglice splošno razširjene, zapisujejo jih mnogi zdravniki in malo je družin, koje ne bi imele zaloge izbor-nega tega domačega sredstva.

Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr.

Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati porto, in stane: 1 zavitek kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr.; 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva

2—12

„J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhofer v rdečih pismenih, ka-torega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodca 40 kr., prosto poštne 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 posodca 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštne prosto 65 kr.

Živiljska esenca (Pražke kapljice) proti pokvarjenemu želodcu in slabi probavi stekleničica 22 kr.

Angleški čudežni balzam, proti kašlju, steklenica 50 kr.

Fijakerski prašek, 1 škatljica 35 kr., poštne prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešujo rast las, škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Stendela, domače sredstvo za rane, otekline itd., posodca 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, izvrstno domače sredstvo proti posledicam slabe prebave, 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge tu- in inozemske farmaceutične specija-litete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene.

Razpošiljanja po pošti vrše se točno, a treba je denar poprej doposlati; večja naročila tudi po poštne povzetju.

Pri doposiljavi denarja po poštnej nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povzetju.

11—12